

ข่าวส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เตือนภัยการระบาด โรคเมล็ดต่าง

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒๕/๒๕๖๑ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๑

โรคเมล็ดต่าง (Dirty Panicle Disease)

พบมาก ในนาชลประทาน ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคใต้
สาเหตุ เชื้อรา *Curvularia lunata* (Wakk) Boed.

Cercospora oryzae I.Miyake.

Helminthosporium oryzae Breda de Haan.

Fusarium semitectum Berk & Rav.

Trichoconis padwickii Ganguly.

Sarocladium oryzae Sawada.

เชื้อราสาเหตุ

อาการ ใบระยะออกรวง พบแผลเป็นจุดสีน้ำตาลหรือดำที่เมล็ดบนรวงข้าว บางส่วนก็มีลายสีน้ำตาลดำ และบางพวกมีสีเทาปนชมพู ทั้งนี้เพราะมีเชื้อราหลายชนิดที่สามารถเข้าทำลายและทำให้เกิดอาการต่างกันไป การเข้าทำลายของเชื้อรามักจะเกิดในช่วงดอกข้าวเริ่มโผล่จากกาบหุ้มรวงจนถึงระยะเมล็ดข้าวเริ่มเป็นน้านม และอาการเมล็ดต่าง จะปรากฏเด่นชัดในระยะใกล้เก็บเกี่ยว

การแพร่ระบาด เชื้อราสามารถแพร่กระจายไปกับลมติดไปกับเมล็ด และสามารถแพร่กระจายในยุ่งอาจได้

อาการ โรคเมล็ดต่าง

การป้องกันกำจัด

๑. ควรเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี เช่น สุพรรณบุรี ๒๐ สุพรรณบุรี ๔๐ พิษณุโลก ๒ และข้าวเจ้าหอมคลองหลวง ๑
๒. เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ปลูก ควรคัดเลือกจากแปลงที่ไม่เป็นโรค
๓. คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาร์เบนดาซิม หรือ แมนโคเซบ ในอัตรา ๓ กรัม /เมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัม

๔. ในระยะที่ต้นข้าวตั้งท้องใกล้ออกรวงเมื่อพบอาการใบจุดสีน้ำตาลที่ใบธง และโรคกาบใบเน่า ถ้ามีฝนตกชุก ควรวางแผนการป้องกันแต่ต้นมือ โดยพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น โพรพิโคนาโซล โพรพิโคนาโซล + ไดฟิโนโคนาโซล หรือ โพรพิโคนาโซล + ไพรคลอราซ หรือ คาร์เบนดาซิม + อีพ็อกซีโคนาโซล หรือ ฟุซาราซอล หรือ ทีบูโคนาโซล หรือ ไพรคลอราซ + คาร์เบนดาซิม หรือ แมนโคเซบ หรือ คาร์เบนดาซิม + แมนโคเซบ ตามอัตราที่ระบุ

นางสาววัลวิษา ปิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhaio๔@hotmail.com โทร.๐๓๕-๓๙๑๖๗๒

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

ข่าวส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เตือนภัยการระบาด โรคใบขีดโปร่งแสง

ปีที่ 1 ฉบับที่ 26/2561 วันที่ 7 สิงหาคม 2561

โรคใบขีดโปร่งแสง (Bacterial Leaf Streak Disease)

พบมาก ในนาข้าวฝน และ นาชลประทาน ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคใต้
สาเหตุ เชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas oryzae* pv. *oryzicola* (Fang et al.) Swings et al.

อาการ

โรคนี้นั้นได้ตั้งแต่ระยะข้าวแตกกอจนถึงออกรวง อาการปรากฏที่ใบ เริ่มแรกเห็นเป็นขีดสีขาวไปตามเส้นใบ ต่อมาค่อยๆ เปลี่ยนเป็นสีเหลืองหรือส้ม เมื่อผลขยายรวมกันก็จะเป็นแผลใหญ่ แสงสามารถทะลุผ่านได้ และพบแบคทีเรียในรูปหยดน้ำสีเหลืองคล้ายยางสนกลมๆ ขนาดเล็กเท่าหัวเข็มหมุดปรากฏอยู่บนแผล ความยาวของแผลขึ้นอยู่กับความต้านทานของพันธุ์ข้าว และความรุนแรงของเชื้อ ในพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรค แผลจะขยายจนใบไหม้ไปถึงกาบใบ ลักษณะของแผลจะคล้ายคลึงกับเกิดบนใบ ส่วนในพันธุ์ต้านทาน จำนวนแผลจะน้อยและแผลจะไม่ขยายตามความยาวของใบ รอบๆ แผลจะมีสีน้ำตาลดำ

อาการของโรคใบขีดโปร่งแสง

การแพร่ระบาด ข้าวที่เป็นโรค มักถูกหอนกระหู่ หนอนม้วนใบ และแมลงตำหนามเข้าทำลายซ้ำเติม ในสภาพที่มีฝนตก ลมพัดแรง จะช่วยให้โรคแพร่ระบาดอย่างกว้างขวางรวดเร็ว และถ้าสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ใบข้าวที่แตกใหม่ อาจไม่แสดงอาการโรคเลย

การป้องกันกำจัด

- 1) ในดินที่อุดมสมบูรณ์ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมาก
- 2) ไม่ควรปลูกข้าวแน่นเกินไปและอย่าให้ระดับน้ำในนาสูงเกินควร

นางสาววัลวิษา ปิติมาตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhaio๘@hotmail.com โทร.๐๓๕-๓๙๑๖๗๒

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

เดือนภัยการระบาด ตัวงวงข้าว

ปีที่ 1 ฉบับที่ 27/2561 วันที่ 8 สิงหาคม 2561

ตัวงวงข้าว (rice weevil)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Sitophilus oryzae (Linnaeus)

วงศ์ : Curculionidae

อันดับ : Coleoptera

ชื่อสามัญอื่น : มอดข้าวสาร

ความสำคัญและลักษณะการทำลาย

ศัตรูสำคัญทำลายเมล็ดพืชในโรงเก็บ หนอนและเต็มวัยกัดกินเนื้อเมล็ดที่อยู่ภายใน เมล็ดที่ถูกทำลายจะเป็นรูและข้างในเป็นโพรง

พืชอาหาร เมล็ดธัญพืชทุกชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ข้าวสาลี เป็นต้น

การป้องกันกำจัด

- 1) ทำความสะอาดโรงเก็บ อย่าให้มีเมล็ดพืชเก่าตกค้างอยู่
- 2) ลดความชื้นในเมล็ดให้เหลือ 10% เพื่อลดจำนวนแมลง
- 3) ควบคุมอุณหภูมิโดยการใช้ความร้อนหรือเย็นจัดเพื่อให้แมลงหยุดการเจริญเติบโตและบางชนิดตายไป
- 4) เก็บรักษาในสภาพสุญญากาศหรือภาชนะที่ปิดมิดชิด
- 5) ใช้สารฆ่าแมลง ตามคำแนะนำ

นางสาววัลริษา ปิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhalo2@hotmail.com โทร.๐๓๕-๓๙๑๖๗๒

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

ข่าวส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เตือนภัยการระบาด มอดข้าวเปลือก

ปีที่ 1 ฉบับที่ 28/2561 วันที่ 9 สิงหาคม 2561

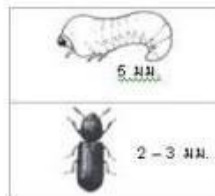
มอดข้าวเปลือก (lesser grain borer)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Rhyzopertha dominica* (Fabricius)

วงศ์ : Bostrychidae

อันดับ : Coleoptera

ชื่อสามัญอื่น : มอดหัวป้อม, มอดหัวไม้ขีด

ความสำคัญและลักษณะการทำลาย

ศัตรูสำคัญของข้าวเปลือก หนอนกัดกินอยู่ในเมล็ด ส่วนตัวเต็มวัยทะลุเมล็ดให้เป็นรอยหรือเป็นรู และขับถ่ายของเสียออกมาจนเมื่อนำไปทำให้อาหารจะมีกลิ่นเหม็น

พืชอาหาร ข้าวเปลือก ข้าวสาร ข้าวโพด ข้าวบาร์เลย์ ข้าวสาลี พืชหัว การป้องกันกำจัด

- 1) ทำความสะอาดโรงเก็บ อย่าให้มีเมล็ดพืชเก่าตกค้างอยู่
- 2) ลดความชื้นในเมล็ดให้เหลือ 10% เพื่อลดจำนวนแมลง
- 3) ควบคุมอุณหภูมิโดยการใช้ความร้อนหรือเย็นจัดเพื่อให้แมลงหยุดการเจริญเติบโตและบางชนิดตายไป
- 4) เก็บรักษาในสภาพสุญญากาศหรือภาชนะที่ปิดมิดชิด
- 5) ใช้สารฆ่าแมลง ตามคำแนะนำ

นางสาววัลวิษา ปิติมาตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhaio๘@hotmail.com โทร.๐๓๕-๓๙๑๖๗๒

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

ข่าวส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เตือนภัยการระบาด นกกระตีดัดขี้หมู

ปีที่ 1 ฉบับที่ 29/2561 วันที่ 10 สิงหาคม 2561

นกกระตีดัดขี้หมู (spotted munia)*

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lochura punctulata*

วงศ์ : Passeridae

อันดับ : Passeriformes

ความสำคัญและลักษณะการทำลาย

พบทั่วประเทศ เป็นศัตรูสำคัญของข้าว ลงกินข้าวพร้อมกันเป็นฝูงตั้งแต่ระยะข้าวเป็นน้ำนม ไปจนถึงเก็บเกี่ยว โดยเจาะขบเปลือกกินเฉพาะน้ำนมหรือเมล็ดข้าวอ่อน ขณะเดียวกันทำให้คอรวงข้าวหักง่าย นักชนิดนี้นิยมใช้ปล่อยในงานบุญ จึงมีปริมาณมาก

พืชอาหาร ข้าว ข้าวป่า ข้าวฟ่าง

การป้องกันกำจัด

- 1) กำจัดแหล่งอาศัยของนกกระตีดัด เช่น ทุ่งไม้หรือต้นไม้ใหญ่ ใกล้ที่ปลูกข้าว
- 2) ทำลายรังนก ไข่ เพื่อลดจำนวนนกลง
- 3) การไล่โดยคน ในช่วงที่นกจะลงกินข้าว ถ้ามีแรงงานมากพอ จะได้ผลดี
- 4) ใช้ตาข่ายคลุมหึ่งแปลงถ้าเป็นแปลงศึกษาเกี่ยวกับเรื่องพันธุ์ข้าวหรือใช้วัสดุสะท้อนแสงแวววาวทั่วแปลง เพื่อให้ นกตกใจ

นางสาววัลวิษา ปิติมาตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhaio๘@hotmail.com โทร.๐๓๕-๓๙๑๖๗๒

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

